

Sygn. akt IV U 128/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: st. sekr. sąd. Sylwia Ciągło

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2018 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania P. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 5 stycznia 2018 roku znak:(...)

w sprawie P. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o wypłatę niezrealizowanego świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu P. M. prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej M. M. do dnia 16 grudnia 2017 roku.

Sygn. akt IV U 128/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 czerwca 2018 roku

Decyzją z dnia 5 stycznia 2018 roku, znak: (...) wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383) Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił P. M. wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej żonie M. M. za miesiąc grudzień 2017 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że akt zgonu ze wskazaną wyłącznie datą znalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę znalezienia zwłok, zatem brak jest podstaw prawnych do wypłaty niezrealizowanego świadczenia.

Od powyższej decyzji odwołał się P. M., wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie niezrealizowanego świadczenia po zmarłej żonie. Odwołujący się wskazał, że lekarz wprawdzie nie potwierdził dokładnej godziny zgonu żony, ale był poinformowany o tym, że 16 grudnia 2017 roku o 3:00 nad ranem jeszcze żyła, a po przebudzeniu o 6. 00 rano stwierdził wraz z rodziną, że żona nie żyje.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy powołując argumentację, której użył w zaskarżonej decyzji, wniósł o oddalenie odwołania. Dodatkowo organ rentowy wskazał, że w przypadku żądania wypłaty niezrealizowanego świadczenia, urzędowe potwierdzenie daty śmierci jest niezbędne dla ustalenia okresu, za który świadczenie może

być wypłacone i warunkuje tę wypłatę. Organ rentowy podniósł, iż nie może samodzielnie ustalić daty śmierci, a tym samym okresu, za jaki świadczenie winno być wypłacone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. M., żona odwołującego P. M., ur. (...)uprawniona była do emerytury z ZUS. M. M. zmarła w dniu 16 grudnia 2017 roku w domu - nad ranem między godz. 3. 00 a 6.00. W nocy czuwali przy niej P. M. wraz z córką i zięciem do 3.00 nad ranem. Potem córka z zięciem udali się na spoczynek, a P. M. nadal czuwał przy żonie - myślał, że zasnęła i nie zauważył jej zgonu. Dopiero ok. 5.00. córka z zięciem zauważyli, że żona odwołującego się nie żyje. Wezwali lekarza, który przyszedł ok. 6.00 i stwierdził zgon. W oparciu o kartę zgonu został sporządzony akt zgonu M. M., w którym nie wskazano daty zgonu, a datę znalezienia zwłok, tj. 16 grudnia 2017 r. i godzinę znalezienia zwłok- 6.00.

(**dowód:** odpis skrócony aktu zgonu, k. 34 akt ZUS, akta ZUS dot. M. M., zeznania P. M., od 00:03:24 min, k. 13,)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron postępowania nie kwestionowała oraz zeznań odwołującego się P. M., które uznał za w pełni wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383), w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba. Roszczenia o wypłatę świadczeń, o których mowa w ust. 1, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia przysługiwały, chyba że przed upływem tego okresu zgłoszony zostanie wniosek o dalsze prowadzenie postępowania (art. 136 ust. 3 cytowanej ustawy).

Bezspornym w sprawie było, że odwołujący się, jako mąż zmarłej M. M., prowadził z nią wspólnie do dnia śmierci gospodarstwo domowe, co skutkuje przyjęciem, że co do zasady uprawniony jest do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej. Przedmiotem rozpoznania Sądu było rozstrzygnięcie, czy - jak wskazał ZUS - urzędowe potwierdzenie daty śmierci jest niezbędne dla ustalenia okresu, za który świadczenie może być wypłacone i warunkuje tę wypłatę .

Z akt sprawy wynika, że M. M. zmarła w dniu 16 grudnia 2017 roku w domu - nad ranem między godz. 3. 00 a 6.00. W tym czasie w domu byli jej mąż, córka i zięć. Przybyły o godzinie 6.00 lekarz stwierdził zgon, sporządzając kartę zgonu. Wskazać należy, że podstawę materialnoprawną podjętych w niniejszej sprawie rozstrzygnięć stanowią przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. 2016, poz. .2064). Zgodnie z art. 92 ust. 1 w/w ustawy akt zgonu sporządza się w dniu, w którym dokonano zgłoszenia zgonu, a jeżeli zgłoszenie zgonu nastąpiło w sposób określony w art. 17 - w następnym dniu roboczym po dniu zgłoszenia zgonu. Zgodnie zaś z ust. 2 art. 92 powołanej ustawy, akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu. W tym zakresie, ustawodawca nie dał zatem kierownikowi USC możliwości uwzględnienia przy rejestracji zgonu innych dokumentów niż wyżej wymienione, dlatego też kierownik USC zobligowany był sporządzić przedmiotowy akt zgonu zawierający dane wynikające z przyjętego zgłoszenia i karty zgonu. Stosownie zaś do treści art. 38 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego uzupełnienia aktu zgonu dokonuje sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej lub prokuratora, jeżeli akt zgonu nie zawiera daty lub godziny zgonu, a dane te nie wynikają z akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego stanowiących podstawę sporządzenia aktu zgonu. Odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego następuje w formie decyzji administracyjnej (art. 2 ust. 6 ww. ustawy). Na podstawie art. 38 powierzono zatem sądom powszechnym uzupełnienie aktu zgonu, jeżeli akt ten nie zawiera daty lub godziny zgonu i jeżeli dane te nie wynikają z akt zbiorowych, stanowiących podstawę

sporządzenia aktu zgonu. Uzupełnienia aktu zgonu o datę lub godzinę zgonu dokonuje sąd rejonowy w postępowaniu nieprocesowym. Orzeczenia sądu w postępowaniu nieprocesowym zapadają w formie postanowień, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Od postanowień sądu I instancji orzekających, co do istoty sprawy przysługuje apelacja.

Zdaniem Sądu, niesłusznym jest twierdzenie organu rentowego, że otrzymawszy niepełny akt zgonu w zakresie braku oznaczenia daty i miejsca zgonu, brak jest podstaw do wypłaty na rzecz odwołującego niezrealizowanego świadczenia po zmarłej. Wskazać bowiem należy, że obowiązujące przepisy prawne nie przewidują postępowania o uzupełnienie karty zgonu. Co istotniejsze z przepisu art. 94 ust. 2 pkt 2 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego wynika, że karta zgonu powinna zawierać datę, godzinę oraz miejsce zgonu albo jeżeli nie są znane - datę, godzinę oraz miejsce znalezienia zwłok. Zgodnie ze wzorem karty zgonu, określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie wzoru karty zgonu (Dz. U. z 2015 r. poz. 231), wydanego na podstawie art. 144 ust. 7 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego, podaje się datę i godzinę zgonu albo datę i godzinę znalezienia zwłok. Skoro zatem akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu i/lub protokołu zgonu, które - zgodnie z powołanymi przepisami - zawierały datę znalezienia zwłok, to akt zgonu - wbrew twierdzeniom organu rentowego - nie mógł zawierać daty zgonu. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 1 pkt 4 powołanej ustawy, akt zgonu może zawierać datę zgonu albo jeżeli nie są znane - datę znalezienia zwłok.

Z uwagi zatem na fakt, że karta zgonu zmarłej M. M. zawiera wszystkie niezbędne dane wymagane ww. przepisami, niesłusznym jest stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, iż brak wskazania w odpisie skróconym aktu zgonu daty i godziny zgonu, a wskazanie wyłącznie daty, godziny oraz miejsca znalezienia zwłok, uniemożliwia przyznania na rzecz odwołującego prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej żonie. W niniejszej sprawie w karcie zgonu, w rubrykach dotyczących daty i godziny zgonu nie wpisano żadnych danych, natomiast wskazana została data znalezienia zwłok i dlatego w akcie zgonu znajduje się data i godzina znalezienia zwłok, co jest zgodne z obowiązującymi, przywołanymi wyżej przepisami. W tym przypadku brak jest zatem podstaw do uzupełnienia aktu zgonu o datę zgonu, która w niniejszej sprawie jest tożsama z datą znalezienia zwłok wpisaną przez lekarza, który sporządził kartę zgonu zmarłej. . Na marginesie dodać należy, że dokument ten może być zmieniony tylko w sądowym postępowaniu nieprocesowym, a skoro takich czynności organ rentowy nie podjął, nie może czynić spekulacji, co do innej daty zgonu. Niezależnie od tego okoliczności śmierci M. M. szczegółowo wyjaśnił odwołujący się przez Sądem.

W tym stanie rzeczy Sąd - na podstawie oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc oraz powołanych powyżej przepisów prawa materialnego - orzekł jak w sentencji wyroku.